Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo 70 %

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Polletna naročnina . . . . Lir 3.000
Letna naročnina . . . . . » 6.000
Letna inozemstvo . . . . » 8.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXVII. - Štev. 8 (1340) | Gorica - četrtek, 20. februarja 1975 - Trst | Posamezna številka Lir 150

NOVA OBZORJA

(Ob sestanku slovenskih volivcev na Goriškem)

Preteklo soboto 15. februarja je bil v spodnji dvorani Katoliškega doma v Gorici širši sestanek slovenskih volivcev, ki ob volitvah podpirajo stranko z znakom lipove vejice. Dvorana je bila nabito polna, saj se je zbralo okrog 80 ljudi. Resnici na ljubo je treba reči, da voditelji SDZ niso še nikoli imeli zadoščenja videti pred seboj tako velikega števila somišljenikov.

VAŽNE UGOTOVITVE

Ta je ena najvažnejših ugotovitev, ki nam lahko vlijejo poguma za bodočnost. To pomeni, da so naši volivci začutili potrebo, da se porazgovorijo in predebatirajo probleme, ki zadevajo vso našo skupnost. To pomeni, da se je v ljudeh utrdila zavest, da so vsi poklicani reševati našo narodnost in braniti njen obstoj. In končno, da odklanjajo vsako ukazovanje od zgoraj.

Druga ugotovitev: v soboto je bilo na sestanku lepo število mladih volivcev. Da so ti bodočnost in upanje naše organizacije, ni treba posebej poudarjati. Tretja ugotovitev: sobotno zborovanje — kot je pravilno nekdo rekel — pomeni mejnik v zgodovini goriških Slovencev, kakor dokazujeta naslednji dve dejstvi.

Prvič: odziv na vabilo je bil izreden. Drugič: postavljeni so bili temelji za reorganizacijo našega političnega delovanja; z občnim zborom, ki bo v soboto 1. marca, bo Slovenska skupnost na Goriškem dobila nad dvajsetčlanski svet, razsodišče in nadzorni odbor. To bo predstavljalo poživitev v samih vodstvenih organih politične organizacije, v kateri je prostora za vse tiste Slovence, ki so proti vsakemu diktatu in ki so proti vključevanju v italijanske stranke, ki so za enoten in samostojen nastop vseh Slovencev.

To je bilo krepko poudarjeno na sobotnem sestanku. S tem bi se izognili nepotrebnemu in že okostenelemu razlikovanju, ki je ločilo Slovence v več skupin. Slovenska skupnost naj bi teh razlik ne upoštevala, združevala naj bi vse Slovence. V sedanjem trenutku je to nujno in edino pravilno.

Nekateri so izrazili misel, da je tak preobrat in tak nastop mogoče prenagel in prenevaren. Prevladalo pa je mnenje, da to ne drži, ker gre predvsem za prenovitev in poživitev politične organizacije na Goriškem. Mogoče pa je ta preobrat vseeno nekoliko tvegan; treba se je zavedati, da človek mora zmeraj nekaj tvegati in žrtvovati. Po drugi strani je pa tudi res, da se posamezniku — in tako tudi narodu — mogoče le kdaj ponudi priložnost, ki je ne more in ne sme zamuditi.

TRENUTEK JE PRIMEREN

Iz vseh posegov na sobotnem zborovanju je bilo razumeti, da je sedaj pravi trenutek in da je treba krepko prijeti za delo; v tem oziru ni bilo nobenega obotavljanja in pomišljanja. Izvoljen je bil devetčlanski odbor, ki bo moral temeljito pripraviti občni zbor. Osnutek statuta, ki bo podlaga bodočemu delovanju politične organizacije, je bil prebran že v soboto: odobren je bil z ogromno večino. Udeleženci sestanka so osnutek ob koncu tudi podpisali.

Iz razgovora je bilo tudi razvidno, da se morajo naši izvoljeni predstavniki mučiti s številnimi problemi, ki jih naši volivci včasih niti ne poznajo ali pa so nezadovoljni z njihovo rešitvijo. In to se je vedno dogajalo, ker se je posvečalo premalo skrbi problemu, ki je najvažnejši: stik z volivci v mestu in po deželi. Po novem statutu bi morali izvoliti v širši svet predstavnike vseh območij, kjer živijo Slovenci. Le tako bo lahko Slovenska skupnost prišla do ljudi in volivci bodo obveščeni o vseh problemih socialnega, političnega in ekonomskega značaja.

Če povzamemo, moramo reči, da je sobotni sestanek zares odločilnega pomena in da predstavlja važen trenutek v naši zgodovini. Ta izbira postavlja naše predstavnike pred zelo odgovorne in težke naloge. Vsako leto bodo morali dati obračun o svojem delu; treba bo ustanoviti sekcije po vaseh; treba bo volivce obveščati in vprašati za svet.

A to ne bo nemogoče, ker naši ljudje niso in ne bodo nikoli zapustili svoje lipove vejice, ki je znak slovenstva in trdne, neuklonljive volje do samostojne politične in narodne uveljavitve. Da se v odločilnih trenutkih zavedajo odgovornosti in resnosti problemov, nam izpričuje sobotni sestanek. S tega mesta naj gre zahvala vsem, ki so se zborovanja udeležili in tistim, ki so ta sestanek omogočili.

* * *

POTEK SESTANKA

Najprej je odbornik Marjan Terpin pozdravil navzoče, še posebej našega deželnega svetovalca dr. Draga Štoko in števerjanskega župana Stanislava Klanjščka. Za predsednika širšega zbora so prisotni izbrali Mirka Špacapana.

Sledilo je branje glavnega poročila, ki ga je podal dr. Karel Brešan. Poročilo ki nas je seznanilo z zadnjimi odločitvami in pogajanji v vodstvu SDZ, je bilo stvarno in nazorno.

Razvila se je koristna in odkrita debata s številnimi posegi. Nastopili so: dr. Premrl, Korsič Hadrijan, Terpin Marjan, prof. R. Bednarik ,dr. Gergolet Maks, Terpin Ciril, Košič Andrej, Podveršič Franc, Špacapan Mirko ml., Černic Ada, msgr. dr. Klinec Rudolf, dr. Brešan Karel, prof. Kranner Martin, Stanislav Klanjšček, Marija Ferletič, Zdravko Klanjšček, Černic Benjamin, Bolčina Ivan.

Po končani diskusiji je dr. Brešan Karel predlagal, naj se prebere statut in izbere devetčlanski odbor, ki bo vodil tekočo politiko in pripravil redni občni zbor. Dr. Šturm Mirko je temeljito obrazložil osnutek statuta in prebral vse člene. Navzoči so ga izglasovali z absolutno večino glasov.

V odbor so bili imenovani: dr. Brešan Karel, dr. Bratuž Andrej, Terpin Marjan, dr. Paulin Damjan, Marija Ferletič, Černic Benjamin, Korsič Hadrijan, Soban Mario in prof. Bednarik Rado.

Ob zaključku je izrazil svoje čestitke in pozdrave dr. Drago Štoka, ki je naglasil potrebo, da bi prisotni podali solidarnostno izjavo s koroškimi Slovenci, ki se pripravljajo na volitve in tudi z našimi delavci (Lacego in ostale tovarne), ki so najprej izgubili zemljo, sedaj pa še kruh. V tem oziru — je dejal naš deželni svetovalec — ne smemo biti popustljivi, zlasti še, ko gre za važne zadeve, kot so boj za uveljavitev slovenščine in boj proti razlaščanju naše zemlje.

Zborovanje je zaključil Mirko Špacapan in povabil prisotne in vse Slovence na prvi občni zbor goriške Slovenske skupnosti, ki bo v soboto 1. marca v dvorani Katoliškega doma.

V. L.

Težko sožitje med Cerkvijo in ateistično državo

Od časa do časa se po katoliškem svetu pojavijo glasovi, ki izražajo začudenje in negodovanje nad tako imenovano vatikansko »vzhodno« politiko, katere nosilec je zlasti državni tajnik za zunanje zadeve msgr. Casaroli. Njegova prizadevanja za vsaj nekoliko znosno sožitje med Cerkvijo in brezbožnimi režimi zlasti na Poljskem, Češkoslovaškem, na Madžarskem in v Romuniji so mu doslej nudila le malo zadoščenja. Očividno si hočejo omenjeni režimi ob teh pogajanjih zagotoviti čim več prednosti.

Zelo močna je kritika vatikanske politike do vzhodnih socialističnih držav zlasti v Zah. Nemčiji. Časopisje rado poudarja, da se gre Cerkev preveč diplomacijo, premalo pa da brani evangeljska načela.

Na to kritiko je odgovoril škof v Münstru Heinrich Tenhumberg. V cerkvenem listu aachenske škofije je objavil članek, v katerem trezno razpravlja o nagibih, ki vodijo vatikanske cerkvene kroge, ko se pogajajo za dobro Cerkve s komunističnimi oblastmi.

NAUK ZGODOVINE

Kaj je bolje, se sprašuje škof Tenhumberg, za Cerkev: ali čelni spopad z nasprotnikom ali pa iskanje razgovora z njim?

Bili so časi, ko je Cerkev igrala na vse — in izgubila vse. Za to nam nudi zgovoren primer zlasti muslimanska vera. V srednjem veku je Cerkev organizirala križarske vojne zoper to res napadalno vero. Zmaga ene ali druge strani je pomenila tudi zmago ene ali druge vere. Vera poraženca je morala izginiti. Tako so cvetoče krščanske dežele v Mali Aziji, Palestini, Egiptu, v Sev. Afriki postale čisto mohamedanske. Nasprotno je zmaga krščanskega orožja že mohamedansko Španijo napravila za eno najbolj katoliških držav.

Zgodovina islamskih osvajalnih napadov priča, da popoln spopad na biti ali ne biti lahko povzroči popolno uničenje drugih verskih skupnosti. Zato se Cerkev danes prizadeva povsod tam, kjer je preganjana, da se izogne takemu čelnemu spopadu. Na zunaj to zgleda kot neke vrste umik, nenačelnost, strah pred borbo. Toda pri ohranitvi vere gre vedno za več kot materialne dobrine, gre za vrednote, ki so duhovne in ki jih je treba rešiti tudi za ceno nekega navideznega popuščanja, zlasti ker ne gre samo za sedanji rod, ampak za cele generacije.

TEŽKA DVOJNA NALOGA

Vatikanska »vzhodna« politika stoji pred dvojno težko nalogo: na eni strani mora ostati zvesta poslanstvu, ki ga je sprejela od Kristusa in odklanjati vse zemeljske malike ter biti pripravljena z njimi se spoprijeti. Jasno mora povedati, kaj misli o marksizmu, braniti človeške pravice in biti ideološko nepopustljiva. Prav to je tudi bila linija, ki so jo papeži zasledovali v zadnjih desetletjih.

Po drugi strani pa si mora Vatikan prizadevati, da bi v marksističnih deželah ostale nedotaknjene vsaj osnovne strukture Cerkve: zasedba župnij in škofij, poučevanje verouka, svoboda bogoslužja, delitev zakramentov, kar lahko jamči Cerkvi preživeti sedanje kritične čase. Pod tem vidikom je treba gledati tudi zadnje s težavo sklenjene in navidez neučinkovite kompromise na Madžarskem in Češkoslovaškem.

Cerkev se res nahaja v težkem precepu: če opominja svet pred brezbožnostjo marksizma, vidijo mnogi v tem že politiko, češ da se Cerkev vmešava v notranje razmere socialističnih držav. Če pa spet hoče s pogajanji zagotoviti vernikom v teh državah najmanjšo mero verske svobode, pa ji očitajo na drugi strani, da je nenačelna in oportunistična. Vendar moramo biti vsaj toliko pošteni, da Cerkvi priznamo čiste namene, ko skuša rešiti, kar se še rešiti dá.

EKUMENSKI VIDIK

Kar vpliva na »vzhodno« vatikansko politiko, je tudi ekumenski vidik. Sv. oče je že ponovno dal vedeti, da ga položaj pravoslavnih Cerkva v deželah z marksističnimi režimi močno vznemirja. Ni mu vseeno, ali naj te Cerkve živijo naprej ali pa izginejo v morju brezboštva.

Če so si patriarhi vseh vzhodnih Cerkva našli neki način sožitja z brezbožnimi režimi, je sv. oče najmanj poklican, da jim s kako ostro potezo skoči v hrbet. V Vatikanu so mnenja, da vsak stik z marksističnimi oblastniki blagodejno vpliva tudi na položaj pravoslavnih Cerkva v socialističnih državah.

PRIMER ROMUNIJE

Diplomatski odnosi med Vatikanom in Romunijo nikdar niso bili uradno prekinjeni. Apostolski nuncij O'Hara je enostavno državo zapustil, ko je po zadnji vojni prišlo do odkritega preganjanja Cerkve, tako rimsko-katoliškega kot bizantinsko-vzhodnega obreda.

Uniate, to je katoličane vzhodnega obreda, ki jih je bilo poldrugi milijon, so oblasti enostavno podredile romunskemu pravoslavnemu patriarhu, duhovnike pa pozaprle. Tudi rimsko-katoliška Cerkev, ki še danes šteje 1,2 milijona vernikov in ima dve škofiji, je preživela v prvih desetih letih hude čase. Mnogo duhovnikov je pomrlo po ječah, verski tisk je bil uničen, vzgoja duhovniškega naraščaja onemogočena.

Po zadnjem vatikanskem cerkvenem zboru pa je prišlo do postopnega izboljšanja. Leta 1967 je mogel dunajski kardinal König obiskati Romunijo in pravoslavni romunski patriarh mu je na Dunaju obisk vrnil. Katoliška škofija v Jassyju v Moldaviji ima spet svojega škofa, nadškof v mestu Alba Julia pa more ponovno vršiti svoje poslanstvo.

Že od srede letošnjega januarja je na potovanju po Romuniji eden vidnih sodelavcev msgr. Casarolija nadškof Poggi, ki je že imel vrsto razgovorov z raznimi verskimi pa tudi vladnimi osebnostmi.

Zdi se, da je sedaj volja na obeh straneh, da bi Vatikan in romunska vlada rešila najnujnejše probleme, kar bi bilo v veliko korist katoličanom Romunije.

Že omenjeni škof Tenhumberg ob vsem tem sprašuje: »Kaj je torej bolje: popolna konfrontacija ali medsebojno razpravljanje?« In odgovarja: »Bodimo blagohotni do Cerkve, ko išče novih potov v odnosu do marksističnih režimov. Ni vsaka rešitev najboljša in najbolj idealna, a vsaka, tudi najbolj skrpucana rešitev je še zmeraj boljša kot — nobena.«

Nedeljske volitve na nižjih srednjih šolah

Preteklo nedeljo 16. februarja so bile po vsej Italiji volitve v šolske svete na nižjih srednjih šolah. Kakor že prejšnjo nedeljo na osnovnih šolah je bila udeležba na volitvah tudi to pot precej visoka. V severni Italiji je šlo na volišča nad 80 % staršev in še več profesorjev. Manjša je bila udeležba v srednji in najnižja v južni Italiji, kjer je volilo le malo nad polovico vseh staršev.

Na slovenskih šolah so se starši polnoštevilno udeležili nedeljskih volitev. Volilo je 86 % staršev in 92 % profesorjev. Pomožno osebje je doseglo celo rekord 96 % udeležencev. Volitve so potekale povsod mirno. Izidi na slovenskih šolah so bili naslednji:

V Gorici je na edini nižji srednji šoli »Ivan Trinko« volilo 407 staršev na 483. V zavodski svet so bili izvoljeni: E. Košuta, C. Terpin, I. Velušček por. Devetak, I. Petejan, K. Lavrenčič, Nada Komjanc por. Sanzin. Zastopniki profesorjev so pa: L. Bratuž, K. Vižintin por. Kocjančič, S. Kerševan, L. Devetak, A. Rupel in D. Butkovič. Pomožno osebje je dalo svoje zaupanje H. Sreberniču. V disciplinski svet so bili izvoljeni: A. Košič in Angela Sacattolin por. Marinčič.

Na Tržaškem so bile volitve na naslednjih nižjih srednjih šolah: »Srečko Kosovel« na Opčinah, »Simon Gregorčič« v Dolini, »Sv. Ciril in Metod« pri Sv. Ivanu, nižja srednja šola v Nabrežini, »Ivan Cankar« pri Sv. Jakobu, »Fran Erjavec« v Rojanu.

Sezname izvoljenih predstavnikov objavimo prihodnjič.

Opozarjamo starše, da bodo v nedeljo 23. februarja volitve na vseh višjih srednjih šolah. Na teh volitvah bodo starši izvolili po tri kandidate v zavodski svet, po enega v disciplinski svet in po dva v razredne svete. Na nedeljskih volitvah bodo volili svoje zastopnike tudi dijaki v enakem številu kot starši. Poleg tega še profesorji in pomožno osebje.

Za rabo slovenščine v deželnem svetu

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Štoka je 7. februarja letos poslal predsedniku deželnega svéta dežele Furlanija-Julijska krajina daljše pismo, v katerem je naprosil predsednika Pittonija, naj skliče odbor za pravilnik deželnega svéta, ki naj prouči njegove predloge za uporabo slovenskega jezika v okviru deželnega svéta. Pismo smo zaradi važnosti objavili v našem listu v celoti in na prvi strani.

Na pismo slovenskega deželnega svetovalca je predsednik deželnega svéta Pittoni odgovoril 14. februarja in zagotovil dr. Štoki, da bo čimprej sklical odbor za pravilnik, ki bo med drugimi stvarmi razpravljal tudi o predlogih slovenskega svetovalca glede uporabe slovenskega jezika v okviru deželnega svéta in deželnih komisij. V pismu predsednik deželnega svéta zaželi, da bi težnje slovenskega prebivalstva v naši deželi bile pravično rešene v duhu republiške ustave.

Pismo predsednika deželnega svéta je vsekakor važno in pomembno iz dveh razlogov: ker zagotavlja deželnemu poslancu dr. Štoki, da bo čimprej sklical pristojni odbor za pravilnik in ker želi, da bi bile zahteve vsega slovenskega prebivalstva v deželi (torej tudi v Benečiji in Kanalski dolini) pravično rešene.

Žal pa je pismo negativno v uvodu samem, ko predsednik Pittoni osporava slovenskemu deželnemu svetovalcu pravico pisati na predsedstvo svéta v slovenskem jeziku, češ da lahko le odbor za pravilnik dovoli kaj takega.

To pa ne drži, saj ne prepovedujeta ne deželni statut ne ustava sama uporabe slovenskega jezika v okviru deželnega svéta. Kar ni prepovedano, pa je seveda dovoljeno! To bi moralo vedeti tudi predsedstvo deželnega svéta.

Potreba po duhu spokornosti

S pepelnico, ki je bila letos 12. februarja, smo stopili v postni čas. Ta traja 40 dni, do velike noči, ki bo letos 30. marca. Cerkev nam je za prvo postno nedeljo brala evangelij, kako se je Jezus 40 dni postil in ga je hudič skušal. Kristusov zgled naj bi nas spodbudil k spokornosti in nas okrepil za borbo s silami teme.

Od nekdaj že je v Cerkvi uveden postni čas pred veliko nočjo. Za odrasle katehumene je bil ta čas neposredna priprava za krst, javni grešniki pa so se včasih s poostreno pokoro pripravljali na spravo z Bogom in Cerkvijo na veliki četrtek. Ker smo vsi grešniki, smo vsi potrebni pokore, vsem velja Kristusova grožnja: »Če se ne spokorite, boste vsi enako pokončani«.

NAŠ ČAS ZAHTEVA POKORO

Tudi razmere v današnjem svetu mislečega človeka nagibajo k pokori. Sodobni svet se lahko z marsičem ponaša. Kako silen napredek je bil dosežen v prometu, v uporabi družbenih občil, uporabi atomske energije, v vesoljskih poletih, v medicini s presajanjem raznih organov. Nastale so nove države, domala izginile so kolonije; vedno bolj se naglaša človeško dostojanstvo in svoboda.

Z druge strani pa ne smemo prezreti negativnih pojavov: veča se razlika med bogatimi in revnimi deželami, niso prenehali, morda celo rastejo pritiski, krivice in nasilja zaradi narodne in rasne pripadnosti, zaradi vere in ideologije.

Še vedno svet pozna gorje. Koliko je še danes vojn večjega in manjšega obsega, atentatov, napadov na letala, ugrabitev pri belem dnevu. Neprestano se vodijo mirovna pogajanja, pa kako majhni uspehi! Skoro vse države muči gospodarska kriza, močno se čuti pomanjkanje pogonske energije, narašča inflacija, ki najbolj prizadeva siromašnejše sloje.

Dalje narašča moralna kriza zlasti v Evropi, ki jo čutimo tudi mi: družina se krha, število rojstev pada, dviga se število razporok, splavov, narašča pornografija, seksualna razbrzdanost, uživanje mamil. Mladi rod vedno bolj postaja žrtev manipulacije in vsakovrstne lažne propagande, zato tone v potrošniški miselnosti.

Vedno manj je smisla za duhovne vrednote tega in onstranskega sveta, za samovzgojo, disciplino, resnico, dobroto, ljubezen. V takem svetu vlada tudi vedno večja idejna zmedenost celo v duhovniškem stanu. Izgublja se zaupanje v večne nespremenljive resnice, zanimanje vzbujajo nova osebna mišljenja posameznih teologov, podobno kot enodnevne radijske vesti. Hkrati se pozablja, da vsak od njih postavlja svoje trditve kot edino zveličavne, nespremenljive.

POKORO ZAHTEVA NAŠA DUHOVNA RAST

V preteklih nekaj tednih smo pri maši prebirali pismo Hebrejcem. Sveti pisatelj nam je našteval čudovite zglede močne vere velikih mož in žená v stari zavezi, potem pa pokazal na zgled Kristusa in njegovega življenja. Vsi so šli skozi mnogovrstno trpljenje in preizkušnje. Kaj zato, če tudi nas dobri nebeški Oče vodi skozi trdo vzgojo!

Takole piše: »Kogar namreč Bog ljubi, ga strahuje, in tepe vsakega sina, katerega sprejme. Kakor s sinovi ravna Bog z nami; kajti kje je sin, ki bi ga oče ne strahoval? Ako pa ste brez strahovanja, ki so ga vsi postali deležni, ste torej postranski in ne sinovi. Dalje: svoje očete po telesu smo imeli za vzgojitelje in smo jih spoštovali: ali se ne bomo veliko bolj pokorili Očetu duhov in bomo živeli? Kajti oni so nas strahovali za malo dni po svoji razsodnosti, ta pa v našo korist, da bi postali deležni njegove svetosti.«

Bog nas kot dobri in skrbni oče tukaj na zemlji preskuša z nadlogami in križi, da bi mu postali podobni, popolni in zaslužili po smrti priti k njemu.

Apostol Pavel primerja spokornost športni dejavnosti, ko govori v pismu Korinčanom sam o sebi. Športniki pred tekmami dolgo vadijo in trenirajo. Pri tem so pripravljeni odpovedati se mnogim užitkom in prijetnostim, samo da dosežejo in ohranijo vrhunsko kondicijo, ki naj jim zagotovi zmago. In oni tekmujejo za minljiv, kratkotrajen venec, minljivo zmago in slavo.

Apostol pa ima pred seboj večni, neminljiv venec, samo blaženost nebes. Zato je razumljivo, da se vadi in uri z mislijo na veliki cilj. Zato brzda in kroti svoje telo, ga devlje v sužnost, da ga ne bi izdalo in ne bi bil sam pogubljen, ko drugim evangelij oznanja. Ali niso te besede napisane prav za nas?

In kako apostol kroti svoje telo, kaj dela z njim? Preberimo samo odlomek tistega berila, ki smo ga včasih brali na drugo predpostno nedeljo, pa bomo videli, da je bila ta spokornost najtesneje povezana z vestnim, neustrašenim opravljanjem njegove apostolske službe.

Pred nobeno nevarnostjo ni klonil, nobeni dolžnosti se ni izmaknil, vse napore in žrtve službe je velikodušno prenašal. Poznal je trud in napor, pogosto je moral dolgo bedeti, okušal je lakoto in žejo, tudi mraz in nagoto.

Stil njegovega življenja so narekovale prilike, v katerih je živel. Zato pravi: »Znam živeti v skromnosti, znam živeti tudi v izobilju. V vsem in povsem sem navajen biti nasičen in trpeti glad, biti v izobilju in trpeti pomanjkanje. Vse premorem v njem, ki mi daje moč.«

Nas vse opominja: »Torej, bratje, nismo dolžni, da bi po mesu živeli. Zakaj če po mesu živite, boste umrli; če pa z duhom dela mesa mrtvite, boste živeli.« Tukaj apostol jasno nakaže dve nasprotni teženji, ki ostaneta tudi v kristjanu.

Ko govori o delih mesa, jih našteva takole: »Zamorite torej ude, kateri so na zemlji, nesramnost, nečistost, pohotnost, zlo, poželjivost in lakomnost, ki je malikovalstvo; ... Zdaj pa tudi vi odložite vse: jezo, srditost, hudobnost, zmerjanje in grdo govorjenje iz svojih ust.«

Gre za to, da odložimo starega človeka z njegovimi deli. Popolnoma ga ne bomo do smrti odložili, vse življenje se moramo premagovati, zatirati zla nagnjenja in se obratno truditi za krepostno življenje.

Prešeren in Slovenci

(Ob dveh proslavah na Tržaškem)

Vsi Slovenci, tako v domovini, v zamejstvu in v tujini, se spominjamo svojega največjega pesnika. Dan, ki je določen za Prešernov dan, počastimo vsi, brez razlike na svetovni nazor ali drugo prepričanje. Proslavljale so ga naše šole, naša društva in druge skupnosti in ga bodo proslavljale še te dni. Čeprav bi bile lahko proslave stereotipne in bi se ponavljale, najdejo vsako leto ljudje nekaj novega in svežega. Poleg tega je Prešeren za mnoge kraje vsaj nagib, da imajo neko kulturno prireditev.

Danes bi hoteli spomniti na dve proslavi, ki sta po svoji izbranosti izstopali na Tržaškem: proslavo Društva slovenskih izobražencev v ulici Donizetti in na Prešernovo proslavo v Kulturnem domu, ki sta jo priredili obe osrednji prosvetni organizaciji, Slovenska prosveta in Slovenska prosvetna zveza.

V ulici Donizetti je bila velika dvorana Slovenske prosvete premajhna, da bi lahko sprejela vase vse, ki so hoteli počastiti ta praznik. Bil je radosten in vesel. Prišel je jugoslovanski generalni konzul Ivan Renko, deželni poslanec dr. Drago Štoka, predsednik SP prof. Marij Maver, prišli so ravnatelji naših srednjih šol in celotna komisija, ki je tudi letos za Prešernov praznik podelila nagrade za najboljše novele, s predsednikom univ. prof. Martinom Jevnikarjem.

Večer je pričel predsednik DSI prof. Jože Peterlin, ki je prisotne pozdravil, posebno še goste in je poudaril pomen tega praznika za Slovence. Potem pa je govoril o Prešernovem družbenem pomenu dr. Toussaint Hočevar, profesor na univerzi v Toledu (ZDA).

Govoril je o pesnikovih odnosih do družbe njegovega časa kakor prihajajo do izraza v njegovih pesmih. S svojo književnostjo je Prešeren odpiral pot slovenskemu kmečkemu ljudstvu v meščansko družbo in do višje izobrazbe, a tudi narodnemu osveščanju, dokler se Slovenci niso dvignili na raven svobodnega naroda in suverene državnosti. Podal je novo tolmačenje »Krsta pri Savici«, ko je poudaril Prešernovo spoznanje, da lahko samo odprtost splošni evropski kulturi reši slovenski narod pred pogubo. To je bilo pri plemenitem človeku kot je bil Črtomir (Prešeren) važnejše od teženja po osebni sreči, ki v danih razmerah ni bila dosegljiva prav zaradi neskladja med osebno in narodno usodo.

Za tem je prof. Jevnikar, predsednik komisije za literarni natečaj (v komisiji so bili še: glavni urednik Mladike Jože Peterlin, pisatelj Alojz Rebula, goriška pesnica Ljubka Šorlijeva in pesnik Albert Miklavec) razglasil uspeh natečaja Mladike. Prvo nagrado je komisija prisodila pisatelju Pavletu Zidarju (Portorož), 2. je prejel Boris Pangerc (Dolina), 3. Karel Brišnik (Ljubljana), 4. Milena Merlak (Dunaj) in 5. Majda Košuta (Kontovel). Nagrajeni so bili deležni toplega aplavza vseh prisotnih.

Za tem je moški zbor iz Gorice »Mirko Filej« zapel zelo občuteno kratek koncert slovenskih pesmi. Udeleženci so se potem še dolgo zadržali v baru in se pomenkovali o doživetju večera. To je bil eden najlepših večerov v tem letu.

Druga proslava je bila v nedeljo 16. februarja popoldne v Kulturnem domu. To sta pripravili obe slovenski osrednji prosvetni organizaciji. Dvorana je bila dobro zasedena in razpoloženje zelo slavnostno. Najprej je Matejka Maver kratko in zelo lepo predstavila Prešerna, ki se mu bližamo vsi z veliko spoštljivostjo. Pozdravila je vse prisotne, posebno Slovenski komorni orkester iz Ljubljane. Nato je orkester z veliko dovršenostjo odigral več skladb. Dirigiral je Anton Nanut, harfo je igrala Ruda Kosi, z izrednim občutjem in lepim baritonom pa je dve Prešernovi pesnitvi zapel Tržačan, član ljubljanske Opere, Ivan Sancin. Nastopil je tudi Stane Raztresen, eden letošnjih prejemnikov Prešernovih nagrad v Ljubljani. Tako je tudi ta proslava zelo lepo uspela.

Letošnji koledar Goriške Mohorjeve družbe

O knjigah GMD smo v našem listu že pisali, nič pa nismo dosedaj povedali o koledarju. In vendar je koledar najvažnejša knjiga vsakoletnega daru Mohorjeve družbe, mi je priznal mlad fant. Kaj bi torej lahko povedali o letošnjem koledarju? Kakor o vsaki človeški stvari bi lahko povedali dobro in manj dobro, hvalo in kritiko.

Koledar je po svoji vsebini pester, v njem je vsega malo, največ pa domačega iz našega zamejskega življenja. To je tudi prav, saj to je njegovo poslanstvo in v tem njegova vrednost.

Zato menim, da moramo vsakoletni koledar GMD ocenjevati predvsem z vidika, v kolikšni meri mu je uspelo biti verno ogledalo dogodkov v minulem letu naše zamejske manjšine. Vendar ne v celoti, temveč predvsem tistega dela, ki Mohorjev koledar bere in naroča, to je njenega tako imenovanega »katoliškega« dela.

Koledar Mohorjeve družbe je namreč namenjen predvsem krščansko orientiranim rojakom. Tako so hoteli njegovi ustanovitelji s škofom Slomškom vred. Temu so ostali zvesti kasneje vsi, ki so Mohorjeve koledarje urejali in izdajali.

Naj si nihče ne jemlje za zlo dejstva, da Mohorjev koledar ni splošna zamejska publikacija, ki bi objemala življenje celotne manjšine. Prav bi bilo, da bi imeli tudi takšne publikacije, toda tega ne moremo pričakovati od Mohorjevega koledarja.

Če si s tega zornega kota ogledamo letošnji koledar, mislim, da je v precejšnji meri zadostil svojemu namenu, vendar ne popolnoma. V njem ni ničesar ne iz Slovenske Benečije ne iz Kanalske doline, ki sta vendar dva sestavna dela našega zamejstva.

Precej bolj kot druga leta je zastopana Tržaška. To je zelo prav, saj je na Tržaškem največje število naročnikov GMD. Pri tržaških člankih bi posebej omenil Kosmačev članek o župniji v Ricmanjih. To je zanimiv pogled v preteklost te svoj čas precej nemirne župnije.

Potem imamo v koledarju članke z Goriškega. Ti so dokaj številni. Med njimi bi posebej omenil članek mladega dr. Bernarda Špacapana, ker obravnava originalno problematiko alkoholizma med Slovenci na Goriškem. Njegova študija nam marsikaj pove, čeprav se z vsemi njegovimi izvajanji ni mogoče strinjati.

Tako bi oporekal njegovemu sklepanju, da je odstotek alkoholikov med Slovenci večji kot med Italijani. Kajti po mojem mnenju ne drži, da je v goriški pokrajini 20.000 Slovencev. Poleg tega je pri Slovencih potrebno upoštevati zadnjo vojno. Mnogi so bili v najtežjih razmerah v italijanski vojski in pozneje po raznih ujetništvih, zlasti pa je pri moških pustilo posledice partizanstvo. V Sloveniji vedo, da so številni povratniki iz partizanstva živčno prizadeti, mnogo številnejši kot sicer. To moramo upoštevati tudi, ko gre za alkoholike.

Kljub temu ostane dejstvo, da je alkoholizem še zmeraj veliko socialno zlo med slovenskim ljudstvom tudi tostran meje. Zato bi rad videl, ko bi dr. Špacapan nadaljeval svoje raziskave in segel iz umobolnice na deželo, v naše vasi in tam študiral problem alkoholizma. Zelo bi mu bili hvaležni.

Poleg poročil iz našega domačega življenja imamo v koledarju še številne druge članke. Tu je vsakoletni pregled prof. Jevnikarja o naših možeh v preteklosti, potem še dr. Štoke dober pregled mednarodne konference o manjšinah v Trstu preteklo poletje.

Dr. Klinec govori o obnovitvi šolstva na Vipavskem po padcu fašizma. Tu mu moram pritrditi, da bi bilo zelo hvalevredno delo za pristno zgodovinsko podobo iz tistih časov, ko bi še drugi napisali svoje spomine, kako so obnavljali slovensko šolstvo med zadnjo svetovno vojno. To bi bilo koristno zato, da ne bi pisali zgodovine samo nekateri, kot se že dogaja.

Poleg teh je še toliko drugih zanimivih člankov, ki delajo koledar pester in zanimiv.

Med pesniki najdemo samo že znana imena: Ljubka Šorli, Fervidus, J. Markuža. Manjkajo nekateri, ki so se oglašali v prejšnjih koledarjih, manjkajo predvsem nova imena. Ali ni več novih poetov med nami v zamejstvu?

Pa še to in ono bi se lahko povedalo o koledarju. Vendar najboljše je, da ga človek vzame v roko in ga prebere, kot pravi mlada Evelina Jeza, da je sama delala že kot deklica v osnovni šoli.

K. Humar

Petnajst let smrti kard. Stepinca

V ponedeljek 10. februarja zvečer so v Rimu obhajali 15. obletnico smrti kardinala Stepinca. Spominska svečanost je bila v cerkvi sv. Hieronima. Sv. mašo je daroval kardinal Šeper, ki je tudi govoril o kardinalu Stepincu. Predvsem je poveličeval njegovo globoko vero.

Mednarodni kongres za cerkveno arheologijo

Vršil se bo v Rimu od 21. do 28. septembra ter bo razpravljal o temi: »Predkonstantinski krščanski spomeniki«. Obenem bodo udeleženci proslavili tudi 50-letnico obstoja papeške komisije za cerkveno arheologijo. Razen predavanj bodo na kongresu tudi poročila o arheoloških odkritjih od leta 1969 do danes. Za kongres bodo izdelali posebno serijo vatikanskih znamk, predvidena sta tudi dva študijska izleta in sicer v vzhodno Sicilijo in ogled antičnih spomenikov v Milanu.

UTRIP CERKVE

Letopis Cerkve

Na začetku novega leta izdajo vatikanski uradi Letopis Cerkve, ki podaja organizacijo Cerkve v številkah. Po zadnjem Letopisu ima Cerkev 2.219 nadškofij in škofij, 100 prelatur, 22 opatij, 11 apostolskih administratur, v misijonskih deželah pa 79 apostolskih vikariatov in 66 apostolskih prefektur (to so cerkvene pokrajine, ki cerkveno-pravno še niso urejene kot samostojne škofije).

Preteklo leto je papež imenoval 163 novih škofov. Cerkev ima sedaj 130 kardinalov. Pomožnih škofov je 1.980. Moških redov je 204, ženskih pa 1.209. Katoliških univerz je 46, poleg tega pa je še 28 cerkvenih teoloških fakultet in 33 teoloških fakultet na državnih univerzah.

Škof Sheen zopet nastopa na televiziji

Na ameriški televiziji je po 20 letih molka znova začel verske pogovore pod naslovom »Kaj zdaj, Amerika?« znani škof Fulton J. Sheen, ki je sedaj v pokoju. Nekoč je veljal za najbolj popularnega verskega govornika na svetu.

Vsepravoslavni koncil

Pravoslavna Cerkev se pripravlja na vsepravoslavni koncil. Sedež pripravljalnega odbora je v Švici. Nedavno je ta odbor začel izdajati revijo Sinodika, ki obvešča, kako potekajo priprave na koncil in prinaša tudi različna mnenja o perečih vprašanjih.

Finančna kriza francoskega katoliškega lista

Ugledni dnevnik francoskih katoličanov »La Croix« se je znašel v finančnih težavah. Uredniki lista so prosili svoje bravce za pomoč. Za list se je zavzel tudi pariški kardinal Marty in poziva francoske katoličane, da storijo vse, da njihovo glasilo ne umolkne.

Sv. Sava in ekumenizem

Srbi so zelo ponosni na svojega narodnega svetnika in ustanovitelja samostojne srbske pravoslavne Cerkve, pa tudi pobudnika narodne zavesti in kulture sv. Savo. Kakšen je bil pogled sv. Sava na cerkveno edinost, je po razmaku toliko stoletij težko reči. Gotovo je eno: cerkveno edinost je drugače pojmoval kot mi na Zahodu. Da pa v papežu ni gledal kakega razkolnika ali nasprotnika, se pa vidi iz tega, da je z veseljem kronal svojega brata Štefana s krono, ki jo je bil prejel od rimskega papeža.

Ob letošnji proslavi sv. Save 27. januarja (v kraljevski Jugoslaviji je bil to šolski in državni praznik), je bil storjen za razvoj ekumenske misli v Jugoslaviji velik korak naprej. Tisti dan so se prvič uradno udeležili proslave sv. Save na pravoslavni fakulteti v Beogradu predstavniki teološke katoliške fakultete iz Zagreba in Ljubljane.

Zagrebško je zastopal njen dekan dr. Tomislav Šagi Bunić, ljubljansko pa prof. dr. Franc Perko in štirje bogoslovci. Vsi katoliški gostje so bili zelo toplo sprejeti, dekan pravoslavne fakultete dr. Drašković pa je v svojem pozdravnem govoru poudaril, da je to srečanje zgodovinski korak v krščanskih medsebojnih odnosih. Dekan dr. Drašković je zelo poznan v katoliških teoloških krogih, saj že dolgo vrsto let sodeluje pri raznih mednarodnih teoloških kongresih in se odlikuje po svoji širini in odprtosti.

Zanimivo je, da je prav letos minilo deset let, kar ima ljubljanska teološka fakulteta prijateljske stike s pravoslavno teološko fakulteto v Beogradu. Vsako leto na praznik sv. Tomaža Akvinskega prihajajo na proslavo v Ljubljano štirje bogoslovci in po dva profesorja, prav tako pa v istem številu Ljubljančani vračajo obisk ob praznovanju sv. Janeza Evangelista (Bogoslova), ki je patron beograjske teološke fakultete. Tako so se postavljali temelji za tesnejše ekumensko sodelovanje. To je šlo sicer počasi, nekaterim nestrpnežem veliko prepočasi, je pa bil ves razvoj stikov bolj naraven, normalen in zdrav.

Sad teh stikov je bil znani katoliško-pravoslavni ekumenski simpozij lani v septembru v Mariboru, ki je omogočil tudi letošnje srečanje v Beogradu.

Ekumenizem je za vso Cerkev in za vse kristjane važna zadeva, a za katoličane in pravoslavne v Jugoslaviji pa je naravnost življenjskega pomena, saj so v premnogih krajih pomešani med seboj in so nujno navezani drug na drugega.

Koliko bi se lahko npr. pomagalo glede opravljanja božje službe v katoliških oz. pravoslavnih cerkvah, kjer eni ali drugi nimajo svojih bogoslužnih prostorov! Prav tako v primeru sile podelitev zakramentov umirajočim. Seveda je pri tem treba biti zelo previden ter preudaren in nikakor ne vsiljiv, kar se rado dogaja prav s katoliške strani.

ALT

Iz Slovenije

Dekanija Nova Gorica

Duhovniki solkansko-mirenske dekanije so na svojem zadnjem sestanku soglasno sklenili, naj se ta dekanija preimenuje v novogoriško, ker je Gorica njeno naravno središče.

Kobalovo v Brdih

Žalostno se je v jutru 13. februarja oglasil zvon na Sv. Genderci in naznanil z otožnim glasom, da je v noči med 12. in 13. februarjem umrl Mihael Velišček, »Kralj na Genderci«, bolj poznan pod imenom Kobalar. Izpolnil je 88 let. Pokopali so ga 14. februarja na farnem pokopališču Zapotok ob Idrijci, tik ob jugoslovansko-italijanski meji.

Med pogrebno sv. mašo se je domači župnik spomnil pokojnika s toplimi besedami. Primerjal ga je s trpinom Jobom iz Stare zaveze. Bog je Kobalarja obdaril z velikim premoženjem, a ga je tudi obilno preizkusil. Kobalar je ostal vedno ponižen, ni nikdar tožil ali klel svoje usode. Bil je usmiljenega srca in zelo radodaren. Kadar je mogel, je prišel k maši. Imel je izredno globoko vero v sv. Rešnje Telo. »Duhovnik sem, — je dejal župnik, — pa se sprašujem, če je moja vera v skritega Boga v Evharistiji tako globoka kot je bila Kobalarjeva. Ta njegova vera naj ostane nam vsem, zlasti pa mladini, v svetal zgled in topel spomin.«

Karel Černic, Gorica

Jubilej štandreškega prosvetnega doma

Štandreška župnijska skupnost je v nedeljo 16. februarja obhajala vesel jubilej, deseto obletnico domačega prosvetnega doma. Za to priložnost so pripravili okusno akademijo z nastopom zborov, priložnostnim govorom in nagrajevanjem domačih zaslužnih kulturnih delavcev.

Akademija se je začela s pozdravi predsednika domačega prosvetnega društva dr. Paulina. Nato je prišel na oder domači mešani pevski zbor pod vodstvom Ivana Bolčine ter s štirimi dobro podanimi pesmimi ustvaril prijetno razpoloženje v dvorani. Za njim so bili na vrsti gostje iz Dornberka. Tudi ta zbor je nastopil v mešani zasedbi. Pod vodstvom svojega dirigenta inž. Hareja je odpel pet pesmi. Zaključil je z Vrabčevo Potrkan ples, ki je bila izredno živo podana.

Za obema zboroma je domači župnik msgr. Jože Žorž prebral kratko poročilo o desetletnem delu prosvetnega doma. Povedal je, da je pred desetimi leti na istem kraju rasla mogočna platana. Težko jim je bilo pri srcu, ko so jo morali posekati. Toda na njenem mestu je zraslo novo drevo, novi prosvetni dom, ki je v desetih letih dal župnijskemu občestvu v Štandrežu bogate sadove, gotovo več vredne kot senca platane.

V domu imajo svoj sedež cerkveni pevski zbor, prosvetno društvo, prosvetni pevski zbor, športno društvo Velox, skavti in sedaj še otroški vrtec, ki že tretje leto gostuje v prostorih doma, odkar je stara stavba pogorela. V domu so se v tem času zvrstile številne dramske prireditve domačega društva in skupin s tostran in onstran meje, bili so v njem pevski koncerti, festivali, kulturni večeri, filmske predstave. Služil je tudi za razne gospodinjske tečaje. Vsekakor zelo razgibano delovanje, ki se je moglo razviti samo zato, ker so pred desetimi leti z žrtvami in trudom zgradili novi prosvetni dom.

V spomin na 10-letnico, je omenil dekan Žorž, je odbor doma in prosvetnega društva odločil, da se dom poimenuje po zaslužnem goriškem javnem in kulturnem delavcu Antonu Gregorčiču, ki je pokopan na štandreškem pokopališču. Tako je ta naš mož dobil svoj dom v Štandrežu, ko je nanj pozabila Gorica, ki mu pravzaprav največ dolguje.

Močan aplavz je spremljal msgr. Jožeta Žorža z odra, saj je vsem znano, da za prosvetni dom ima največ zaslug prav on sam.

Sledilo je nagrajevanje zaslužnih prosvetnih delavcev v štandreški župnijski skupnosti. Domače društvo je vsakemu podarilo diplomo in zlato medaljo z grbom društva. Nagrade so razdelili pokrajinska odbornica za šport in kulturo Marija Ferletič, prof. Rado Bednarik kot starosta naših kulturnih delavcev in dr. Kazimir Humar kot predsednik ZSKP. Nagrajeni so bili:

Dušan Brajnik, dolgoletni odbornik PD Štandrež ter domačega Kmečkega društva in član cerkvenega in prosvetnega pevskega zbora.

Emil Cingerli, obhaja 50-letnico delovanja na prosvetnem polju. Aktivno sodeluje pri domačem prosvetnem in Kmečkem društvu ter pevskem zboru.

Maks Debenjak, organist, zborovodja in glasbenik. Kot glasbenik deluje že od leta 1923 kot učenec pok. prof. Komela. Dolgo let je bil sodelavec pok. prof. Fileja. Doma iz Kozane vodi cerkveni pevski zbor v Štandrežu od leta 1950. Kot organist se udejstvuje tudi v slovenski župniji v Gorici in pri Sv. Ignaciju.

Rafaela Makuc, cerkvena pevka že od časov po prvi svetovni vojni. Tudi danes zvesto sodeluje pri domačem zboru v cerkvi in izven cerkve.

Jožef Pavletič praznuje 50-letnico delovanja kot prosvetar; je odbornik PD Štandrež in Kmečkega društva. Že 50 let je zvest član pevskega zbora, sodeloval je tudi pri dramatski dejavnosti in pri vzgoji mladih igralcev.

Andrej Paulin, zvest član pevskega zbora od leta 1935.

Irena Nanut spada med ljubitelje slovenske pesmi, pri zboru sodeluje že od prvih povojnih let.

Jožefa Tabaj ima za štandreško prosvetno in cerkveno petje nedvomno velike zasluge, saj sodeluje pri pevskem zboru že nad 40 let.

Po končanem nagrajevanju je akademijo zaključil mešani zbor »Lojze Bratuž«. Pod vodstvom prof. S. Jericija je odpel pet pesmi, eno Gallusovo in štiri narodne iz štirih slovenskih dežel. Njegov nastop je bil dostojen zaključek nedeljske akademije v Štandrežu.

Vrlim štandreškim prosvetarjem želimo, da bi se srečali v njih domu še čez deset let v polnem razmahu njih prosvetnega dela za narodni in duhovni blagor Štandrežcev in vsega našega zamejstva.

Nov župnik v Škednju

Msgr. Leopold Latin se je odpovedal župniji sv. Lovrenca v Škednju. Na njegovo mesto je bil imenovan Mario Penco, dosedanji župnik v Žavljah-Štramarju.

Prešernova proslava v Devinu

Po dolgem času bo v Devinu spet prišla do izraza slovenska kulturna dejavnost. Zbor »Fantje izpod Grmade« bo priredil v soboto 22. februarja Prešernovo proslavo, ki bo v društvenih prostorih z začetkom ob 20. uri. Vabljeni vsi!

»V Sibilinem vetru« na radiu Trst A

V soboto 22. februarja ob 20.30 se bo začela na radiu Trst A v dramatski obliki prirejena oddaja Rebulovega romana »V Sibilinem vetru«. Oddajo je pripravila Zora Tavčarjeva ter bo na sporedu v petih zaporednih sobotnih oddajah. V oddajo so vključeni najlepši in najbolj značilni odlomki iz tega znamenitega in zanimivega Rebulovega romana. Tako se bodo z romanom lahko seznanili tudi tisti, ki tega dela še ne poznajo. Oni, ki so ga že prebrali, pa bodo ob tej radijski priredbi vsebino romana še bolj globoko doživeli.

Kraški pust

Tudi letos se je na pustno soboto 8. februarja odvijal Kraški pust. Po Občinah je krenilo v sprevodu dvanajst pustnih vozov, ki so jih pripravile različne vasi. Vozovi so na šaljiv in zbadljiv način prikazovali stare in nove probleme, ki nas tarejo. Nekateri od teh so tako boleči, da se je marsikdo kljub splošnemu veselemu razpoloženju zamislil. Prvo nagrado so odnesli Kontovelci z vozom, ki je nosil naslov »Izgnanstvo repe in zelja«, na drugo in tretje mesto pa sta se uvrstila vozova iz Saleža in Šempolaja.

Sprevodu je prisostvovalo veliko število gledalcev in mask. K temu je pripomoglo tudi pravo spomladansko vreme. Lahko torej rečemo, da je letošnji Kraški pust v celoti uspel in da je bil poplačan trud vaščanov, ki so žrtvovali mnogo ur za zamisel in pripravo vozov.

Z GORIŠKEGA

Občni zbor štandreškega Kmečkega društva

Vsakoletni občni zbor štandreškega Kmečkega društva je bil prve dni februarja. Začel se je s predsedniškim poročilom, iz katerega je razvidno, da je bilo društveno poslovanje v minulem letu uspešno, saj je poskrbelo članom velike količine semenskega krompirja, umetnih gnojil, semenske pšenice, slame in drugih uslug po zelo ugodnih cenah.

Tudi tajnik Emil Cingerli je podal svoje poročilo. Med drugim je povedal, da je imel odbor devet rednih sej in da društvo šteje 59 članov. Poročal je tudi o Prazniku špargljev in poudaril, da je bil uspešno organiziran skupaj s PD »Štandrež«, medtem ko so druga domača društva sodelovanje odpovedala. Tajnik je tudi omenil, da so društva, ki niso sodelovala, zahtevala, da se spremeni ime prazniku, kar je seveda za Kmečko društvo nesprejemljivo, posebno še v težkih okoliščinah, ki jih preživlja štandreško kmetijstvo zaradi razlaščanj rodovitne zemlje.

Ker bo prihodnje leto društvo slavilo 25 let obstoja, bi bilo prav, da se društvo na to pripravi in da priredi primerno slovesnost.

Dušan Brajnik je podal blagajniško poročilo, revizorji Rudi Zavadlav, Alojz Hoban in Rajmund Zavadlav pa so odobrili društveno poslovanje.

Iz volitev, ki so sledile, je izšel novi odbor, ki je takole sestavljen: predsednik Danilo Pavlin, tajnik Emil Cingerli, blagajnik Dušan Brajnik. V odboru so še Rajmund Zavadlav, Rudi Budal, Vladimir Zavadlav, Savo Hoban, Stano Cingerli, Jožef Pavletič, Rado Paulin in Cvetko Brajnik. Za revizorje so bili izvoljeni: Viljem Zavadlav, Jožef Tomsič in Alojz Hoban.

Sestava novih svetov šolskih okolišev

Poročali smo že, da so bile v nedeljo 9. februarja prve volitve na osnovnih šolah v šolske svete. Danes objavljamo imena tistih, ki so bili izvoljeni:

Goriško didaktično ravnateljstvo: Marko Waltritsch, Karlo Nanut, Dolores Lenardič por. Mermolja, Irena Vetrih por. Bertolini, Marjan Terpin in Bernard Antonič. V okoliškem svetu bodo naslednji učitelji: Ivan Bolčina, Adrijana Dornik, Tatjana Bednarik, Stanislava Čermelj por. Rustja, Mladen Uršič in Pierina Černic por. Brešan. Za neučeče osebje je bil izvoljen Valentin Devetak.

Doberdobsko didaktično ravnateljstvo: Edica Lutman por. Hmeljak, Leda Cumini por. Jarc, Ladislav Devetak, Darij Leghissa, Jožica Rutar por. Peric, Ivan Gorgič. Izvoljeni so bili naslednji učitelji: Rudolf Devetak, Zorka Saksida por. Graziani, Radovan Kodrič, Anica Vižintin vd. Pahor, Lidija Petejan por. Vižin, Lidija Boškin por. Vižintin. Za pomožno osebje je bila izvoljena Ema Šturm por. Vižintin.

Didatkično ravnateljstvo v Dolini: Peter Glavina (Domjo), Marino Pečenik (Boljunec), Boža Petaros roj. Zahar (Boršt), Celestin Canziani (Dolina), Tamara Caharija por. Cupin (Žavlje), in Just Žerjal (Dolina). Za učitelje: Boris Zafran (Domjo), Ljuba Smotlak (Boljunec), Albin Grmek (Dolina), Severina Pernarčič por. Vecchiet (Boršt), Anamarija Regent por. Roncelj (Žavlje), Natalija Sirk por. Tul (Mačkolje). Za pomožno osebje: Marino Ota (Ricmanje).

Nabrežinsko didaktično ravnateljstvo. Gabrijela Antoni (Šempolaj), Evgen Pahor (Devin), Marija Kante (Zgonik), Marija Terčon (Sesljan), Roza Marija Pertot (Nabrežina) in Milena Franceschini (Salež). Za učitelje: Ivan Kretič (Devin), Lidija Zaharija (Zgonik), Emilija Pahor (Šempolaj), Stanislava Čuk (Šempolaj), Ana Bertocchi (Mavhinje) in Danijela Zonta (Štivan). Za pomožno osebje: Guglielmo Granduzzi.

Opensko didaktično ravnateljstvo. Renata Kralj por. Collerig (Trebče), Egidij Martelanc (Občine), Josip Žagar (Bazovica), Zorka Kapun roj. Sterni (Križ), Ludvik Starc (Prosek), Egon Škrk (Repentabor). Za učitelje: Ivanka Hrovatin (Občine), Branislav Lupinc (Občine), Eda Lippert por. Presel (Gropada), Aleksandra Gulli por. Gori (Trebče), Marko Paulin (Prosek), Felicita Černi por. Artač (Repentabor). Za pomožno osebje: Silvester Ozbič.

Šentjakobsko didaktično ravnateljstvo. Bruno Zobec (Škedenj), Ivan Sluga (Sv. Ana), Jožko Gerdol (ul. Donadoni), Helena Race (ul. Donadoni), Nadja Benedetič (Sv. Jakob), Glavko Turk (Sv. Jakob). Za učitelje: Dušan Jakomin (Škedenj), Josip Šuligoj (Sv. Jakob), Ondina Paoletti (Škedenj), Silva Kodrič (Sv. Ana), Marija Coretti (ul. Donadoni), Pavlo Kobal (ul. sv. Frančiška). Za pomožno osebje: Marcel Petkovšek (tajnik ravnateljstva).

Didaktično ravnateljstvo Sv. Ivan-Rojan. Vida Košuta por. Jagodic (Rojan), Franc Mljač (Sv. Ivan), Jože Gruden (Rojan), Rinald Ciacchi (Sv. Ivan), Darij Gregori (Katinara), Sonja Polojaz por. Lokar (Barkovlje). Za učitelje: Stanislav Zorko (Rojan), Vera Pertot por. Poljšak (Rojan), Justina Jurkič por. Petkovšek (Katinara), Stanislava Žerjal por. Luiza (Sv. Ivan), Ana Sancin por. Furlan (Sv. Ivan) in Nada Martelanc (Barkovlje). Za pomožno osebje: Stanislava Repinc (Sv. Ivan).

Bavarsko mesto v službi ekumenizma

V načrtu je, da bi mesto Ellwangen na Bavarskem postalo versko središče za pravoslavne vernike v zapadni Evropi. Občinska uprava bo pomagala zgraditi novo pravoslavno cerkev. V Ellwangenu so imeli nemški škofje zaprtega sv. Metoda, ker je med Slovani uvajal bogoslužje v narodnem jeziku.

Bralci pišejo

Uničevanje kmetijstva na Krasu

Država in dežela delita prispevke za razvoj kmetijstva na Krasu. Ves ta denar in še posebej trud kmetovalcev pa gre v zgubo zaradi divjačine. Divjačina uniči 3 odstotke vsega žita, ki ga posejemo, koruzo kar vso, 70% detelje, fižola, pese in še druge zelenjave. Jesenska koruza je bila celotno uničena, ajde je bilo uničene 80 %. po nekaterih krajih 20-30 % trt in grozdja.

Ko kmetovalec poseka gozd, divjačina onemogoči, da bi drevesa zopet pognala, ker uniči vse na novo zrastle poganjke. Posebno so prizadete vasi vzdolž državne meje, tj. od Medjevasi do Šempolaja.

Lovci ne gledajo na trud in denar, ki ga je kmetovalec vložil v zemljo, ampak brezobzirno delajo škodo npr. hodijo s svojimi psi tudi čez ajdo v cvetju. Kvarijo zidove, mečejo kamenje po grmovju in se ne držijo lovskih zakonov, streljajo preblizu hiš v veliko nevarnost ljudi, ki v njih prebivajo.

Na Krasu je čez mero divjačine, a lovci so v letih 1972 in 1973 pripeljali še druge fazane prav v septembru, ko dozoreva grozdje.

Kmetje se pritožujejo zaradi te ogromne škode. Nekateri so je imeli za nad 100.000 lir, a lovska družina jim je plačala (če jim je sploh plačala) 25.000 lir odškodnine. Če hočemo vsaj še nekaj kmetijstva ohraniti na Krasu, je treba škodo, ki jo povzroča divjačina, preprečiti, kolikor se da, sicer bo kmetijstva kmalu konec.

Poleg divjačine pa so še izletniki iz Trsta, ki hodijo po travnikih, kjer se pase živina in brezobzirno lomijo drevesa ter trgajo cvetlice in puščajo za sabo odpadke.

P. J., Cerovlje

En dan v tednu za lačne po svetu

Ameriški škofje pospešujejo akcijo za zbiranje pomoči za lačne po svetu. Po nekaterih ameriških škofijah so škofje povabili duhovnike in vernike, naj se postijo en dan v tednu in prihranjeni denar darujejo za pomoč lačnim po svetu.

Svetovni popotnik v Gorici

Pisatelj veledela »Svetovni popotnik pripoveduje«, univerzitetni profesor dr. Andrej Kobal, bo čez nekaj dni najbrž spet med nami. Sredi oktobra je bil v Trstu, a je moral zaradi težke bolezni prekiniti svojo razgibano dejavnost. Po okrevanju v Nemčiji je spet čil in zdrav ter se znova odpravlja na študijska potovanja. Ne dvomimo, da bo obiskal predvsem svojo rodno deželo, Primorsko, kjer je medtem zaslovel po svoji knjigi, ki je izšla med letošnjimi goriškimi mohorjevkami.

Priložnost se nam nudi, da dr. Andrej Kobal spregovori v Trstu in Gorici na posebnih kulturnih večerih o Slovencih v Ameriki ali tudi o drugih zgodovinskih dogodkih, ki jih je na visokih položajih sodoživljal vse bliže in z vse popolnejšo spoznavno prenikljivostjo. Ob tem obisku bo predstavljena tudi njegova pravkar izšla knjiga in prepričani smo, da bo avtor rade volje lastnoročno delil podpise na prevzete knjige.

Goriška Mohorjeva družba že pripravlja natis drugega dela knjige »Svetovni popotnik pripoveduje«, ki bo vključena v prihodnje mohorjevke. Ker gre za edinstveno literarno in zgodovinsko delo, katerega vrednost in pomen bomo lahko ocenili, ko bo stala pred nami celotna stvaritev, priporočamo ljubiteljem kvalitetnih leposlovnih svetovnih del, naj si brž nabavijo, ako tega še niso storili, I. del knjige, kajti zaradi širokega povpraševanja knjige z vseh delov sveta, zlasti iz Amerike, bodo še preostali izvodi kaj kmalu pošli.

R. K.

VLADIMIR NAZOR

Legenda o sv. Krištofu 5

Pozna noč je že bila, ko je ogenj polagoma ugasnil. Lovec se je zavil v volneno odejo in zaspal v kotu kolibe.

Svitalo se je že, ko se je prebudil.

— Reprobus! — je zavpil, kakor hitro je odprl oči. Dvignil se je na komolce, toda nihče se ni oglasil.

Ko je spoznal, da je izginila tudi mrtvoudna starka, je bil prepričan, da je mladenič nekam pobegnil.

X.

Prvi lov, na katerega je lovec na zveri povedel vso vas, je bil lov, ki ga je tisto jutro uprizoril nad svojega sina.

Ob vpitju ljudi in laježu psov je preiskoval gozd nad vasjo. Reprobus pa se je medtem skrival pod prevrnjenim preperelim čolnom na drugem bregu reke. V naročju je držal Hortiko in jo gledal z začudenjem in strahom.

Starka je umirala, toda njeno umiranje je bilo táko, kakršnega bi si nihče ne bil nadejal. Roke so se bile rešile ohromelosti, jezik se ji je bil razvezal, oči so ji zasijale v čudnem blesku. Stara, izmučena in mrtvoudna polt je zadnje trenutke življenja oživela; duša, ki je bila dolgo le trepetajoča lučka, pa je vedno slabotneje tlela in je nenadno vzplamenela, preden je docela ugasnila.

Obraz se ji je bil spremenil. Dolgo se je z rokami oklepala mladeničevega vratu in govorila:

— Da, sin. Tvoj oče je... tvoj rodni oče. Prepoznala sem ga. Toda zdaj je slabši kakor nekoč. Tedaj je vsaj rajši imel tvojo mater, svojo ženo. Ne more si odpustiti.

— Ne bojim se ga. Jaz bom...

— Nikar! Ko mene več ne bo, pojdeš ti sam k njemu.

Mladenič jo sumljivo pogleda, toda njene oči so bile jasne, obraz veder. To ni bila več beračica Hortika, temveč pametna dobra starka, ki je govorila iz dna duše.

— Ti govoriš, kakor bi jaz ne bil slišal, kaj da hoče on iz mene narediti.

— Vse sem slišala in razumela. Rim, cirkus, kristjani in gladiatorji... Sin, tudi jaz sem kristjanka.

Začne mu pripovedovati, odkod je in kaj je njena družina pretrpela za Kristusovo vero. Ni bila vedno taka. Preganjali so jo, pa ni imela moči, da bi bila dala življenje Zanj, zato je pobegnila semkaj, kjer je v revščini in z zmešano glavo objokovala svojo strahopetnost. Nihče od vaščanov ni vedel, od kod je in zakaj je taka. Vest jo je grizla do brezumja. Neke noči je našla zapuščenega otroka, ki so mu lile zvezde iz oči. Vzela ga je, ne da bi vedela, kaj dela, in s tem rešila sebe.

— Rim. Cirkus. Kristjani... Pojdi! Kadar On kliče, je prav, da se mu odzovemo. Kliče te po ustih tvojega očeta... Oh, blagor tebi! Ti Ga boš nekoč videl. Na sebi boš čutil Njegovo moč in ne boš več nosil imena Reprobus.

Reprobus ni docela razumel starkinega govorjenja, toda njen nemir je prodiral vanj, njeno navdušenje ga je prevzemalo. Starka mu je govorila o Njem in o mučeništvu. In že je spet klonila, prebledela, skrepenela, ustnice pa so ji še poslednjič šepnile:

— Pojdi!

Še tisto noč je Reprobus pokopal starko na bregu reke. Ko je sonce zasijalo, je stopil v vas, se postavil pred očeta, ki je že spet zbiral vaščane za nov pogon, in mu rekel:

— Tu sem!

XI.

Reprobusov oče je prečesal planino, dal ograditi nekaj goličav in prehodov, zaklati nekaj starih konjev za vabo in dvignil goniče s seboj.

Zelo se je namučil, preden je zmamil zveri, kamor jih je on hotel spraviti. Izgubil je nekaj psov in volov, toda ko mu je uspelo prestrašiti leve in jih prisiliti v umik, kamor je on želel, mu je šlo vse kot po olju. Upal je, da bo ujel veliko število zveri in to neranjenih.

Na svojega sina je gledal z drugačnimi očmi, ne da bi sam vedel, ali naj se veseli ali jezi zaradi tega, kar sedaj na njem vidi.

Reprobus je doživljal nekaj, o čemer ni menil, a je čutil, da ga vedno globlje grabi, da ga vse močneje osvaja. Spočetka je le vnemarno sledil gonjačem, delal to, kar so počeli drugi, v svesti si edino tega, da mora biti pokoren Hortikini poslednji želji in da se ne sme upirati očetu.

Toda ko je bilo prežanja na zveri konec; ko so začeli zveri goniti po grmovju in goličavah; ko je videl, da so obrazi goničev prebledevali in so se mnogi psi bojazljivo umikali ter se je obraz njegovega očeta pomračil, kretnje pa postale previdnejše, tedaj je on, ki je dolgo zadrževal vso svojo moč in nosil na rokah krhko in mrtvoudno Hortikino telo, previdno, da ne bi vznemiril starke z bolj živahno kretnjo, ropotom svojih težkih nog, s svojim globokim dihanjem, — tedaj je on pogledal na rdečaste grive, ki so vihrale pod njim, na široke zatiljke in ponosne četverokotne zverinje glave, in ko je začul rjovenje, globoko ob umikanju, visoko ob izzivanju, tedaj je on, ki ni nikdar mogel najti koga, s katerim bi se spoprijel, začutil, da se v njem vse širi in napenja, zato je zdrvel in se vrgel v prve vrste, golorok naravnost med zveri.

(Drugič naprej)

Ekumenska prireditev v Katoliškem domu

Kar lepo število naših ljudi je preteklo nedeljo 16. februarja prišlo popoldne v Katoliški dom in s tem izpričalo svojo privrženost ekumenski misli. V zvezi s smrtnim dnevom sv. Cirila, apostola Slovanov, je namreč Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Gorici pripravilo posebno ekumensko proslavo, ki naj bi nas vzpodbudila k še večji zavzetosti za ekumensko delo.

Pozdravni nagovor je izrekel msgr. Rudi Klinec, član ACM in navdušen propagator ekumenskega gibanja. Nato so goriški skavti recitirali pesem na čast sv. Cirilu in Metodu.

Z velikim zanimanjem so vsi pričakovali skioptično predavanje dr. Stanka Janežiča iz Maribora, ki se je lani poleti udeležil s skupino Slovencev koncila mladih v burgundski vasici Taizé. Dr. Janežič je orisal zgodovinski razvoj tega nenavadnega ekumenskega središča, opisal potek koncila in poudaril, da je Taizé nov izraz preroštva, ki je bil dan Kristusovi Cerkvi že ob ustanovitvi ter je bil med prvimi kristjani zelo običajen.

Za dr. Janežičem je nastopila gdč. Ivanka Furlan iz Trsta s svojimi barvnimi diapozitivi, ki jih je posnela lanskega septembra med ekumenskim potovanjem po Romuniji.

Za tiste, ki so se bili potovanja udeležili, so bile slike prijetno obnavljanje spominov, za vse ostale pa odkritje novega sveta, ki nam je bil doslej čisto tuj in nepoznan. Zlasti prikaz čudovito poslikanih samostanov v Moldaviji je vsakogar močno prevzel.

Gdč. Furlanova je za konec dodala še slike z lanskega skupnega tržaško-goriškega romanja v Oropo. S tem, da kamor gre, tako vneto fotografira, opravlja veliko kulturno delo, za kar ji moramo biti vsi od srca hvaležni.

Sklepi s seje sindikata goriških šolnikov

Odborniki sindikata slovenske šole - tajništvo Gorica so na svoji zadnji seji z dne 14. februarja dokončno izdelali program seminarja za slovenske šolnike, ki bo od 17. do 19. aprila. Nadalje so se zavzeli za dodelitev pomožnega tajnika na osnovnih šolah in ponovno podčrtali stališče sindikata glede samostojnega šolskega okraja.

V zvezi z napovedanim prehodom šolskega pomožnega osebja pod pokrajinsko upravo so odborniki sklenili, da se bo sindikat zavzel, da bi omenjeno osebje imelo svojega predstavnika ali v pokrajinskem upravnem svetu ali pa v pokrajinski disciplinski komisiji.

Predsednik prof. Sirk je nato poročal o zasedanju deželne šolske komisije 5. februarja, na kateri so razpravljali o natečaju za sestavo novih učbenikov ter o možnosti ponatisa tistih, ki so že v rabi.

Govora je bilo nadalje o seminarju slovenskega jezika, literature in kulture na filozofski fakulteti v Ljubljani, ki bo od 7. do 19. julija. Za udeležbo na tem seminarju sta za goriške šolnike na voljo dve štipendiji. Zainteresirani šolniki naj se prijavijo sindikatu najkasneje do 10. marca.

Ciril Kosmač na nižji srednji šoli

Dijaki nižje srednje šole v Gorici so v petek 14. februarja imeli na šoli Prešernovo proslavo. Nanjo so povabili tudi pisatelja Cirila Kosmača, ki se je rad odzval vabilu šole. Pisatelj, ki je primorski rojak in je študiral v Gorici, je dijakom spregovoril o slovenski knjigi in njenih vrednotah.

Proslavo je vodstvo šole uporabilo tudi za to, da je razdelilo nagrade najboljšim dijakom.

Izjava Slov. ljudskega gibanja v Gorici

V soboto 15. februarja 1975 je Slovensko ljudsko gibanje izstopilo iz Slovenske demokratske zveze, ker ustroj te organizacije ni več odgovarjal današnji politični stvarnosti. S tem je Slovenska demokratska zveza prenehala obstajati.

Pozdravljamo ustanovitev Slovenske skupnosti na Goriškem, ki bo vnaprej vodila samostojen nastop goriških Slovencev v političnem življenju. Obenem toplo vabimo vse demokratične Slovence, da se Slovenski skupnosti pridružijo in jo vsestransko podprejo.

Izvršni odbor S.L.G. - Gorica

Zvišali bodo najnižje pokojnine

Vlada in sindikati so se dogovorili za zvišanje najnižjih pokojnin, to je takih, ki znašajo manj kot 100.000 lir. Povišek bo znašal 13.000 lir mesečno. V vsoti je vključeno tudi povišanje na račun draginje. Od 1. januarja dalje bodo torej upokojenci z najnižjimi pokojninami dobivali 13.000 lir več na mesec.

Srečanje mladih kristjanov

Srečanje, ki je bilo v soboto 15. februarja v Zavodu sv. Družine, se je porodilo iz želje, da bi majhne skupine iz Gorice, Trsta in Slovenije primerjale svoje izkušnje v verskem življenju. Podobno srečanje je bilo pred kratkim v Desklah. Za našo goriško mladino so taka zbiranja nenavadna. Po začetnih negotovostih v Desklah smo se ob drugem tovrstnem srečanju sprostili in občutili, kako nas lahko taki stiki krepijo.

Navezali smo se na pogovor o radikalizaciji naše vere, ki je predstavljal vodilo srečanja v Desklah. Gradnja naše osebnosti zahteva radikalni pristop človeka. Prvi del tega razvoja predstavlja zrel osebni odnos z Absolutnim. Kristjan pa mora dobiti pravo mero med tem odnosom in življenjem v družbi.

Večkrat istovetimo skupino s skupnostjo. Skupnost predpostavlja združevanje, skupino. V skupini pa se lahko posameznik zgubi, lahko se čuti obupno osamljenega. Težnja vsake skupine je namreč, da se razširi. Nevarnost tiči v njeni institucionalizaciji. Vsako večje združenje zvodeni. Primere k temu ni težko dobiti.

Za nas mlade zamejce je združevanje nujnost, da se narodnostno ohranimo. Za to imamo veliko priložnosti: pevski zbori, akademske in kulturne organizacije, skavtizem, športna in druga podobna združenja. Problem tiči drugje: dobiti za ta srečanja novo vsebino. Mladi zamejski Slovenci lahko svoje versko življenje združujemo z javnim udejstvovanjem. Vera predstavlja podlago, nam lahko daje pri tem brezmejno moč.

Prepričani smo, da je naše delo pomembno za razvoj družbe, največkrat pa je to prepričanje le intuitivno. Slutimo namreč, da bomo drugače svoje nezanimanje nekoč plačali, da nas bo čas prehitel. Radikalni pristop (do vere) pa obsoja predvsem površno delovanje, v katero marsikdaj zapademo. Potrebno je, da se človek vedno znova prepričuje, da je njegovo delo pomembno in da predstavlja res najboljšo pot.

Težiti bi morali k ustvarjanju skupnosti. Težko je določiti, kdaj skupina postane skupnost. Bistvo skupnosti, enote, je vez, neka kontinuiteta, ki se nadaljuje od srečanja do srečanja, ki te spremlja, da se ne čutiš osamljenega, da v svoji življenjski problematiki ne ostaneš sam.

To vez moraš občutiti izven kroga. Življenje te lahko kamorkoli vrže, vrednote pa, ki si si jih pridobil, ostanejo. Skupnost lahko veže kakršno koli zanimanje, skupna liturgija pa še najbolj združuje. Lepota takih skupin je v medsebojni pomoči, vedno se lahko zanesemo na drugega.

Skupnost pomeni velikokrat isti cilj, čeprav se naši značaji ne ujemajo. Njen član lahko postane le, kdor se zanjo samozavestno odloči. Velikokrat nam uresničevanje take skupnosti onemogočajo premočne družbene strukture. Poleg tega smo prežeti z individualizmom (reši svojo dušo, skrbi za svojo kariero...) Iz tega se težko iztrgamo, potrebne bodo generacije, da se bo to preraslo. Življenje družbe pa je odprtost.

Značilnost današnje dobe so sploh majhna občestva, ki res iščejo in zaživijo, dobivajo moč v medsebojnem združevanju in delujejo v drugih. Za Slovenijo so sedaj značilne tezejske in »premišljevalne« skupine. Pri teh je značilno spoštovanje do molka. Človek mora najprej zase dobiti, zgraditi najprej svojo osebnost.

Pri nas bi moralo obstajati neko jedro ljudi, ki bi vodilo, zbiralo, dajalo vsebino.

H. D.

DRAMSKI ODSEK PD »ŠTANDREŽ«

uprizori **v nedeljo 23. februarja ob 16. uri** v župnijski dvorani v DOBERDOBU komedijo v treh dejanjih

Naši trije angeli

Režija A. Pregarc

K številni udeležbi vabi katol. kulturno društvo »Hrast« iz Doberdoba

Začasno ukinjen popoldanski pouk na učiteljišču

Težke razmere na višjih srednjih šolah postajajo še težje zaradi nerazumevanja oblasti. Tako se je zgodilo na slovenskem učiteljišču »Simon Gregorčič« v Gorici, da je ravnatelj Jože Seražin začasno ukinil popoldanski pouk na zavodu. K temu je bil prisiljen, ker goriški župan noče imenovati še ene postrežnice na šoli.

Na zavodu je namreč ena sama postrežnica, ki že veliko let vestno in požrtvovalno vrši svoje delo. Toda vsaka stvar ima svoje meje. Letos se dogaja, da mora biti na šoli tudi po 12 ur, ker je tudi popoldanski pouk.

Zaradi tega je ravnatelj Seražin ponovno prosil županstvo, naj dodeli še eno postrežnico posebno še zato, ker je letos tudi en letnik tečaja za vrtnarice, ki si morajo večkrat same pometati učilnico. Goriško županstvo je pa ostalo gluho za zahteve ravnatelja Seražina. Vsled tega je ta sklenil, da začasno ukine popoldanski pouk, dokler županstvo ne pošlje še ene postrežnice.

V zadevi je že posredoval občinski svetovalec prof. Bratina, ki je o tem govoril tudi na seji občinskega svéta v ponedeljek 17. februarja. Kdaj se bo županstvo zganilo je pod vprašajem. Vsekakor moramo vsi protestirati za tako neodgovorno ravnanje goriškega županstva.

Pustna maškarada v Podgori

Pust je čas zabave, veselja, šal in raziganosti. Naše prosvetno društvo ga vsako leto lepo proslavi in tako je bilo tudi letos.

S pustno zabavo smo začeli v nedeljo 9. februarja zjutraj. Naši mladi fantje in možje so pripravili slikovit alegorični voz, ki je predstavljal podgorsko tovarno. Na vozu je bil nameščen dimnik »Eifflov stolp«, morebitni čistilec zraku, iz katerega pa se je vlekel črn in zelo neprijetno dišeč dim. Sami pa so se preoblekli v delavce in tudi »kapitalistični« gospodar je bil z njimi. Ta je bil oblečen v frak, na glavi je imel cilinder, na katerem so bili pritrjeni »zlati« kovanci. Na vozu so bili tudi razni smešni napisi in zbadljivke.

Pustne šeme so povsod širile dobro voljo in smeh. Svirale so na razne inštrumente in plesale po vaških ulicah.

Povorko so zaključili v popoldanskih urah. Žal je zaradi bolezni nekaterih nastopajočih odpadla prireditev v dvorani. Sledila je skupna večerja, na kateri smo se zbrali vsi pevci, člani društva in nekateri naši prijatelji. Na koncu je bila še prosta zabava, saj brez te pravega pusta sploh ni. - *ja*

Širite „Katoliški glas“

Pismo goriškemu županu

Člani rajonske konzulte za Pevmo, Oslavje in Štmaver, obveščeni po časopisju o svojem imenovanju, zbrani na neuradnem sestanku, prepričani o potrebi, da bi konzulta začela čimprej z uradnim poslovanjem, zahtevamo takojšnje uradno sklicanje. Podpisani menimo, da je uradno sklicanje nujno, ker to zahtevajo številni in pereči krajevni problemi.

Pevma, Oslavje, Štmaver,
13. februarja 1975

Sledijo podpisi

OBVESTILA

Zadnje predavanje v okviru tečaja za sodobno pojmovanje družine bo v soboto 22. februarja ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici. Dr. Oskar Simčič bo imel drugi del predavanja o človeško-krščanskih vrednotah družine.

Iz oči v oči. Tako se imenuje zbirka premišljujočih izpovedi pisanih v obliki pesmi v prozi. Avtor knjige je tudi primorskim Slovencem dobro znani dr. Stanko Janežič, sedaj profesor na ljubljanski teološki fakulteti. Knjigo je lani izdala in založila Mohorjeva družba v Celju. Nekaj izvodov je na voljo tudi na upravi našega lista. Cena izvodu 2.000 lir.

Kmečko-delavska zveza v Steverjanu naznanja svoj redni občni zbor, ki bo v župnijskem domu v Steverjanu v soboto 22. februarja ob 20. uri. - Hadrijan Korsič, predsednik.

DAROVI

Za sklad Katoliškega glasa: Gabrijela Zavadlav 5.000; J. Skočir, Trst, 4.000; Alojzija Cocchi namesto cvetja na grob Erneste Rudež 2.000; N. N., Sovodnje, 4.000; T. Hladnik, Švica, 2.000; msgr. J. Jamnik, Boršt, 2.000; Albina Petaros, Boršt, 3.000; Lojze Prašelj, Boršt, 4.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Olga Florenin namesto cvetja na grob Lojzke Nanut 10.000 lir.

Za goriške skavte: oče mladega skavta 5.000 lir.

Ob 50. obletnici smrti dr. Antona Gregorčiča daruje N. N. za SKAD, za PD »Anton Gregorčič« v Štandrežu in v tiskovni sklad Katol. glasa po 5.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: v počastitev umrle sestre Erneste daruje Marija Germek 20.000; v spomin umrle tete Erneste Rudež daruje Nadja Verri 8.500 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ŠPORT

Olympia - Acli S. Giacomo 3 : 1 (15 : 5, 11 : 15, 15 : 9, 15 : 7)

Pred to tekmo sta obe moštvi imeli enako število točk in sta zasedali drugo mesto na lestvici; obe ekipi sta izgubili po eno samo tekmo in to proti Torriani. Tekma je bila torej zelo pomembna za obe moštvi. Olympia je prepričljivo zmagala in s tem dokazala, da se bo boj za prvo mesto v prvenstvu vršil med njimi in Torriano, četudi bi lahko Fiume Veneto posegel vmes. O tem pa imamo resne dvome, kajti ta ekipa je tako gladko izgubila proti Gradiščanom, da ne moremo sploh primerjati tega poraza s tistim, ki ga je utrpela Olympia proti isti ekipi.

Oglejmo si sedaj, kako je potekala tekma v soboto. Olympia je dobro začela, čeprav ni imela na igrišču standardne postave (Š. Cotič je namreč zamenjal Ferfoljo, ki je dospel pozno) in z mirno ter urejeno igro takoj odpravila goste s 15:5.

V drugem setu so »modri« visoko povedli, a so nato precej popustili in nasprotnik je najprej izenačil in nato povedel s 15 : 11. Ko je nasprotno moštvo doseglo nekaj zaporednih točk, so se »modri« znervozirali (kot na prejšnjih tekmah) in niso več uspeli zaustaviti gostov. Krivo je tudi, da so goste po prelahkem začetku podcenjevali; to je morda največja krivda, da »modri« niso še uspeli zmagati s 3 : 0. Ta rezultat je že nekaj časa v zraku, vendar ga na igrišču žal še nismo videli.

Nervoza je trajala tudi dober del tretjega seta, saj so gostje že vodili s 6 : 1. Ko so igralci razumeli, da je trenutek kritičen, so se potrudili in zaigrali kot v začetku tekme. Ta set so zmagali s 15 : 9. Četrtega pa povsem gladko 15 : 7.

Ekipa Acli ni kaj posebno močna; vsa igra temelji na enem samem tolkaču, ki zaradi dobrega bloka »modrih« ni utegnil kljubovati Olympijini zmagi. Tržačani so v Gorici pokazali res premalo, da bi lahko upali na dobro končno uvrstitev. Pri domačem moštvu smo opazili vse preveč napak pri servisih, vendar smo videli nekaj zares lepih in hitrih akcij v napadu; tudi prestrezanje prvih žog ni bilo slabo. Ekipa napreduje, vendar mislimo, da bi lahko trener na takih tekmah poskusil katerega od mlajših. Razumemo, da so menjave tvegane, vendar vsaj v zadnjem setu bi lahko to storil (vsaj za moralo novih igralcev). Tudi na tej tekmi je bila publika zelo številna in je navdušeno sledila dogodkom, ki so se vršili na igrišču. To je bilo brez dvoma v pomoč igralcem, posebno v kritičnih trenutkih.

V soboto 22. februarja bo Olympia srečala na domačem igrišču videmsko ekipo Pav Despar. Tekma bo ob 18. uri v telovadnici v dolini Korna. Vabljeni. - *Kronist*

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 22.45.

Dejstva in mnenja: 14.30 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 23. febr. do 1. marca 1975

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 11.15 Mladinski oder: »Skriti zaklad«. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Glasbena skrinja. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 Nedeljski koncert. 16.30 Šport in glasba. 17.30 »Tožbe in jeza zaradi mačk«. Drama. 18.20 Operetna fantazija. 19.00 Folk iz vseh dežel. 19.30 Zvoki in ritmi. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 14.30 Pregled slov. tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Baročni orkester. 19.10 Odvetnik za vsakogar. 20.35 Slovenski razgledi. 22.15 Klasiki ameriške lahke glasbe.

Torek: 11.35 Pratika. 12.50 Medigra za kitaro. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 19.15 Ital. dialektalni pesniki v Trstu. 19.25 Za najmlajše. 20.35 B. Britten: »Peter Grimes«, opera. 21.35 Nežno in tiho.

Sreda: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.30 Deželni koncerti. 19.15 Avtor in knjiga. 19.35 Zbori in folklora. 20.35 Simfonični koncert. 22.0 Motivi iz filmov .

Četrtek: 11.35 Slovenski razgledi. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.30 Matija Tomc. 19.10 Verska gibanja v Italiji. 19.25 Za najmlajše. »20.35 Oblak kobilic«. Igra. 22.15 Južnoameriški ritmi.

Petek: 11.40 Radio za šole. 12.00 Opoldne z vami. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Radio za šole. 18.50 Sodobni slov. skladatelji. 19.10 Slov. povojna lirika. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Koncert. 21.30 V plesnem koraku.

Sobota: 11.35 Poslušajmo spet. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Koncertisti naše dežele. 19.10 Moški zbor Kras iz Dola-Poljan. 19.40 Pevska revija. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »V Sibilinem vetru«, dramatiziran roman.

★

LJUBLJANSKA TV

Spored od 23. febr. do 1. marca 1975

Nedelja: 9.30 Svet v vojni. 10.20 Otroška matineja. 12.00 Svetovno prvenstvo v bobu. 13.05 Nedeljsko popoldne. 16.40 Košarka Borac : Partizan. 18.26 »Vesolje 1999«. 20.05 »Odpisani«. 21.05 Karavana: Bukovica. 21.35 Športni pregled.

Ponedeljek: 17.35 Čiribu. 18.20 Orkester RTV Ljubljana. 18.50 Nega bolnika na domu. 20.10 »Florjanovič«, drama. 21.10 Kulturne diagonale. 21.40 Kratki filmi.

Torek: 17.30 »Moj dežnik je lahko balon«. 18.20 »Nikogar ni doma«. 18.30 Avtomobil skozi kamero. 18.50 Prezrti spomeniki. 20.05 Diagonale. 21.05 »Črno mesto«, nadaljevanka.

Sreda: 17.30 Viking Viki. 18.45 Po sledeh napredka. 20.05 »Zvončki cvetejo septembra«, film.

Četrtek: 17.25 V 80 dneh okrog sveta. 18.20 Molière za smeh in jok. 20.05 »17 trenutkov pomladi«. 21.40 M. Gabrijelčič: Memento mori.

Petek: 18.20 Jugoslovanska folklora. 20.05 »Custer z zahoda«, film.

Sobota: 12.30 Nogomet Sarajevo : C. Zvezda. 18.35 Oddaja za otroke. 20.45 »Za vse življenje«. 21.20 »Ladja, na kateri služimo«.

Ob sodelovanju ZSKP, SPZ in ustanove EMAC bo Stalno slovensko gledališče iz Trsta nastopilo **v torek 25. februarja ob 20.30** v gledališču Verdi v Gorici z igro Luigija Squarzina v treh dejanjih

TRI ČETRTINE LUNE

Igra je za vse tri abonmaje: mestni, okoliški in mladinski.

V Trstu v Kulturnem domu pa bo ista igra v sredo 26., četrtek 27. in petek 28. februarja, vsakič ob 20.30. V petek je za red A.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 12 % davek IVA.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo